

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Özgürlük İçin Hukukçular Derneği İzmir Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından İzmir Kadın, Şakran1,2,3,4 Nolu T Tipi, Kırıklar 1,2 Nolu F Tipi, Menemen T Tipi Manisa T Tipi, Akhisar T Tipi, Balıkesir Kepsut L Tipi, Burhaniye T Tipi, Ödemiş T Tipi Ceza İnfaz Kurumlarında mahpuslarla gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde tespit edilen hususlar rapor edilmiştir. Raporun amacının; işkence ve kötü muamele ile diğer insan hakları ihlallerinin önlenmesi, temel hak ve hürriyetlere ilişkin ihlallerin tespiti ve ihlallere ilişkin etkili soruşturma yürütülmesi, yetki ve sorumluluğu olan mercilerin ve kurumların bu ihlallerin sonlandırılmasına yönelik harekete geçmelerini sağlamak olduğu belirtilmiştir. Raporda şu bulgular tespit edilmiştir.

- Mahpusların maruz kaldığı hak ihlalleri artmıştır. İhlallerin başında işkence ve kötü muamele gelmektedir.
- Koşullarda yapılan aramalar baskın şeklinde gerçekleştirilmekte, mahpusların eşyaları dağıtılmakta, neye istinaden aramanın gerçekleştirildiği konusunda bilgi verilmemektedir. Aramalar kısa zaman sonra tekrar edilmektedir.
- Mahpuslar, hastane sevkleriyle ilgili sorunlar yaşamaktadır. Hastaneye gidiş gelişlerde ağız içi araması yapılmaktadır. İnsan onuruna aykırı şekilde yapılan aramalar nedeniyle hasta mahpuslar mümkün oldukça sevk istememektedir. Sevkler yapıldığında ise geç yapılmaktadır. Şakran 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda mahpus Abdulrezzak Şuyur'un hayatını kaybetmesi sağlığa erişim hakkının engellendiği örneklerden biridir. Sağlık hizmetinden yararlanamama sonucunda mahpusların yaşam hakkı ihlal edilmektedir.
- Mahpusların ailelerine yakın bir ceza infaz kurumuna sevk talepleri Adalet Bakanlığı tarafından onaylanmadığı gerekçesi ile reddedilmektedir.

- Mahpusların haberleşme özgürlüğü ihlal edilmektedir. Kürtçe yazılan ya da Kürtçe gönderilen mektuplar anlaşılmayan dil denilerek verilmemekte ve gönderilmemektedir. Türkçe yazılı mektuplar ise mahpusların eline geç ulaşmaktadır.
- Mahpusların gazete, kitap gibi yayınlardan faydalanmaları engellenmektedir. Birçok yayınevi, bayii ve kitapçıda satılan, resmi abonelik yaptırılan gazete ve basılı yayınların verilmemesi ifade ve haber alma özgürlüğünün ihlalidir.
- Açlık grevi yapmış mahpuslara disiplin cezası verilmektedir. İdare tarafından disiplin cezasının verilmesi için açlık grevine katılmış olmak yeterli görülmekte ve otomatik disiplin süreçleri işletilmektedir.
- Mahpusların suya erişim hakları engellenmektedir. Yeterli su verilmemesi sağlık ve hijyen sorunları oluşturmaktadır. Kantinde fiyatlar fahiştir. Elektrik ücreti de yüksek gelmektedir.
- OHAL sürecinden bu yana sohbet , kültürel faaliyetler ve spor hakkı kısıtlanmıştır.
- Mahpuslar sorunlarına ve hak ihlallerine ilişkin idare ile iletişime geçememektedir. Yazılı başvurularına dahi yanıt alamamaktadır.
- 29.12.2020 tarihli 31349 sayılı resmi gazete de yayımlanarak yürürlüğe giren, Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirmesine dair Yönetmelik doğrultusunda Koşullu Salıverme kararlarını yeniden bir cezalandırma yöntemi ve tehdit aracı olarak kullanmaktadır. Mahpusların koşullu salıverme tarihlerine bir iki gün kala olumsuz kararlar verilmektedir.
- Açık görüşün süresi kısıtlanmıştır.

Mahkumlara Uygulanacak Muameleye İlişkin Standart Asgari Kurallar, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Avrupa Hapishane Kuralları, AİHS, Anayasa ve yasalar mahpusların temel haklarını, işkence yasağını, mahpusların tutulma koşullarını, hapishane idarelerinin yetkilerinin sınırlarını belirlemektedir. Mahpuslara; ırk, dil, din, mezhep, cinsiyet, inanç, köken ve siyasi düşünceleri nedeniyle ayırım yapılamaz, zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz. Devlet, taraf olunan sözleşmeler ve yasalar gereği hapishanelerde işkencenin önlenmesi için gerekli tedbirleri almalıdır.

Bu bağlamda;

1-AİHS tanımlanan hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz hükmüne rağmen Ege bölgesi hapishanelerinde sıklıkla yaşandığı iddia edilen

işkence ve kötü muameleler Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Bakanlığınızın işkence ve kötü muameleyi engellenmesine yönelik çalışması var mıdır?

2- Son 5 yılda Ege Bölgesindeki ceza infaz kurumlarında kalan kaç mahpus işkence ve kötü muamele gördüğüne dair Bakanlığınıza başvurusu olmuştur? Mahpusların başvuruları değerlendirmeye alınmış mıdır?

3- Mahpuslara işkence ve kötü muamelede bulunduğu tespit edilen görevliler hakkında soruşturma açılmış mıdır? Son 5 yılda bu konuda ceza alan görevli var mıdır?

4- Şehir dışından gelen mahpus ailelerinin mağdur olmaması için Ege Bölgesindeki ve Türkiye genelinde ceza infaz kurumlarında açık görüş süresinin arttırılması için çalışmanız var mıdır?

5- Ege Bölgesindeki ve Türkiye genelinde mahpuslara daha uzun süre telefon hakkı kullanmaları ve görüntülü konuşma sağlanması konusunda çalışmanız var mıdır?

6- Koğuşlarda yapılan aramalar neden baskın şeklinde gerçekleştirilmekte ve mahpusların eşyaları dağıtılmaktadır? Bu durumun hak ihlalleri yaratmamakta mıdır?

7- Mahpusların beden ve ruh sağlıklarının korunması için sohbet gibi sosyal faaliyet ve spor haklarının iyileştirilmesi için çalışmanız var mıdır?

8- Mahpusların dış dünya ile iletişim kurması, toplumdan tamamen kopmadan, meydana gelen gelişmeleri takip edebilmesi için en önemli iletişim araçlarının başında süreli ve süresiz yayınlar gelmektedir. Mahpusların bilgiye ulaşma ve haber alma hakkından faydalanmaları için kitaplara, dergi ve gazetelere getirilen yasaklamaları kaldıracak mısınız?

9- Koğuşlarda kapasitenin üstünde mahpus kalmaktadır. Kalabalık koğuşların yeterince su kullanım hakkı da yoktur. Sağlık ve hijyen için su kısıtlaması kaldırılacak mıdır?

10- Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik” ile birlikte denetimli serbestlik, koşullu salıverilme gibi mahpus lehine olan uygulamalardan iyi halli olmamam gibi sübjektif kriterlerle siyasi mahpusların yararlandırılmamasının gerekçesi nedir?

11- Yönetmeliğin yürürlüğe girdi tarihten bu yana Ege Bölgesi ceza infaz kurumlarında kalan kaç mahpus bu yönetmelikten yararlanmak için başvurmuştur? Kaç mahpusun denetimli serbestlik ve koşullu salıvermeden yararlanmıştır?

12- Ceza infaz kurumlarında hukuka aykırı uygulamaları ortadan kaldırmak ve mahpuslara yasalarla tanımlanan haklarını vermek için etkin çözümler üretecek misiniz?